

Юридичний факультет
Кафедра “Політологія та загальноправові дисципліни”

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (вибіркова)
ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ЇХ ЗАХИСТ В УКРАЇНІ
Обсяг освітнього компоненту – 3 кредити (90 годин)

Спеціальність – 052 “Політологія”
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

КИРИЧЕНКО ЮРІЙ ВІКТОРОВИЧ,
завідувач кафедри “Політологія та загальноправові дисципліни”, доктор юридичних наук, професор

Контактна інформація:

- 067-796-99-90;
- e-mail: kirichenko_yuriy84@ukr.net;

Час і місце проведення консультацій:

вівторок, четвер з 13.00-14.00, навчальний корпус №5, кабінет 535.

ОПИС КУРСУ

Серед актуальних проблем, які виникають у процесі політико-правового розвитку України, яка пішла шляхом світової цивілізації, концептуальним є питання прав і свобод людини і громадянина, що є одним з основних чинників становлення громадянського суспільства, розвитку його інститутів і показником рівня цивілізованості держави. Права людини є центральною ідеєю, що формує нові демократичні стандарти в суспільстві. І тому, якою б не була держава за своєю природою, який би не існував у ній політичний режим, права і свободи людини і громадянина, їх взаємовідносини з громадянським суспільством і державою завжди мали практичне значення, оскільки без урахування цього чинника неможливо визначити пріоритети в системі суспільних відносин “людина–суспільство–держава” та коригування параметрів цих взаємовідносин у майбутньому.

В умовах збройної агресії Російської Федерації проти України проблема захисту прав і свобод людини і громадянина є особливо гострою. Поряд із першочерговими завданнями щодо зміцнення національної безпеки,

подолання економічної та екологічної кризи, реформування державного управління забезпечення прав і свобод людини і громадянина залишається головним обов'язком держави та має визначати зміст і спрямованість діяльності держави в усіх її зусиллях.

Курс навчальної дисципліни передбачає вивчення історії становлення та сучасне розуміння прав людини, громадянських, політичних, соціальних, економічних, культурних прав і свобод людини і громадянина та їх обов'язків, а також механізму захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Особливість вивчення цього курсу є те, що він відіграє особливу роль у формуванні світогляду особистості, формуванні її правової культури та несе в собі значний морально-виховний потенціал. Права людини є тією категорією, яка допомагає усвідомити громадянам їх місце в суспільстві та стати повноправним суб'єктом правових та політичних відносин. І тому перевагою вивчення навчальної дисципліни "Права людини та їх захист в Україні" перед іншими дисциплінами є те, що кожен здобувач вищої освіти не тільки оволодіє систематизованими теоретичними знаннями та відповідними компетентностями у сфері прав людини, а й зможе їх застосовувати як у професійній діяльності, так і в повсякденному житті.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою навчальної дисципліни є надання здобувачам вищої освіти цілісної та логічно-послідовної системи наукових знань про права, свободи та обов'язки людини і громадянина, про систему захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні, а також формування у них високого рівня правової свідомості та культури, активної громадянської позиції, дотримання стандартів у сфері прав людини.

Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни

Інтегральна компетентність:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 02. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей.

СК 06. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проєкти у сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство під час їхньої реалізації.

Програмні результати навчання:

ПРН03. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

ПРН 05. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного опанування необхідними компетентностями та набуття вміннями і навичками запропонованої навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні спиратися на результати навчання, які отримано ними при вивченні гуманітарних дисциплін.

Компетентності, яких набудуть і розвинуть в процесі навчання та результати навчання, здобуті при вивченні цієї дисципліни, доктора філософії з політології можуть застосовувати як в професійній діяльності, так і в повсякденному житті.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Аудиторна робота під час вивчення навчальної дисципліни “Права людини та їх захист в Україні” складається з вивчення теоретичного матеріалу та виконання практичних робіт.

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми практичних робіт, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1. Історія становлення прав людини, їх загальна характеристика		
1	Тема 1. Історія становлення та сучасне розуміння прав людини (2 год.).	Тема 1. Загальна характеристика прав людини (2 год.).
2	Тема 2. Громадянські права і свободи людини і громадянина в Україні (2 год.).	Тема 2. Поняття громадянських прав і свобод людини і громадянина в Україні (2 год.).
3	Тема 3. Політичні права і свободи людини і громадянина в Україні (2 год.).	Тема 3. Поняття політичних прав і свобод людини і громадянина в Україні (2 год.).
Змістовий модуль 2. Класифікація прав людини. Обов'язки людини і громадянина		
4	Тема 4. Соціально-економічні права і свободи людини і громадянина в Україні (3 год.).	Тема 4. Поняття соціально-економічних прав і свобод людини і громадянина в Україні (3 год.).
5	Тема 5. Культурні права і свободи людини і громадянина в Україні (2 год.).	Тема 5. Поняття культурних прав і свобод людини і громадянина в Україні (2 год.).
6	Тема 6. Обов'язки людини і громадянина та обов'язки Української держави (4 год.).	Тема 6. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні (4 год.).

САМОСТІЙНА РОБОТА

Кожен здобувач вищої освіти повинен самостійно опанувати наступні теми навчальної дисципліни:

1. Права людини: історико-правовий аспект (10 год.).
2. Права людини: теоретико-правовий аспект (10 год.).
3. Основні напрями розвитку прав і свобод людини і громадянина на сучасному етапі (10 год.).
4. Права людини та міжнародне право (10 год.).
5. Права людини та права громадянина (10 год.).
6. Екологічні права і свободи людини і громадянина (10 год.).

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

1. Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання громадянських прав і свобод людини і громадянина в Україні та європейських державах. Актуальні питання теорії та практики правозастосування: колект. монограф.; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О. В. Кириченка. Дніпро: ЛПРА, 2024. 293 с. (Розділ монографії – Кириченко Ю.В., с. 88-117).

2. Кириченко В. М., Кириченко Ю. В., Соколенко Ю. М. Політико-правова система України: підручник / за загл. ред. В. М. Кириченка. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 304 с.

3. Кириченко В. М., Соколенко Ю. М. Словник основних політико-правових термінів: навч. посіб. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 62 с.

4. Кириченко Ю. В. Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні в контексті європейського досвіду: монографія. Київ: "Центр учбової літератури", 2017. 540 с.

5. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. Київ. 1996. № 30. Ст. 141.

6. Про національну стратегію у сфері прав людини: Указ Президента від 24 березня 2021 року № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>.

7. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод і протоколи до неї (збірник законодавчих і нормативних актів) (Офіційний текст) / упоряд. Ю. В. Паливода. Київ: ПАЛИВОДА А.В., 2011. 120 с.

11. Силабус навчальної дисципліни «Права людини та їх захист в Україні». URL: <https://moodle.zp.edu.ua/mod/assign/view.php?id=184219>.

12. Програма навчальної дисципліни «Права людини та їх захист в Україні». URL: <https://moodle.zp.edu.ua/mod/assign/view.php?id=184219>.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСУ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» контрольні заходи включають в себе поточний, проміжний та підсумковий контроль. У процесі вивчення навчального матеріалу дисципліни «Права людини та їх захист в Україні» використовуються наступні форми контролю:

Поточний контроль – охоплює визначені програмою освітнього компоненту контрольні заходи, що відбуваються під час проведення практичних занять з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти на етапі первинного засвоєння навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та практичного занять, умінь самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислити зміст вивчаємої теми, умінь публічно чи письмово подати певний матеріал, а також завдань самостійної роботи. Результати поточного контролю враховуються науково-педагогічним працівником при визначенні результатів проміжного контролю.

Проміжний контроль – використовується при визначенні підсумкової оцінки з освітнього компонента і засвідчує здобуття певних результатів навчання та їх рівень. При цьому позитивні оцінки з визначених програмою освітнього компонента контрольних заходів є необхідною умовою для отримання здобувачем вищої освіти підсумкового контролю.

Підсумковий контроль – здійснюється у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни та визначається за результатами поточного і

проміжного контролю.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному та рубіжному (модульному) оцінюванні знань

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100+100:2	100
30	35	35	30	35	35		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60-100	A	60-100	зараховано
1-59	B	незадовільно	не зараховано

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо відвідування занять передбачає не лише присутність здобувача вищої освіти на лекціях і практичних заняттях, а й його активну роботу. У разі невідвідування занять без поважної причини, здобувач вищої освіти зобов'язаний опрацювати навчальний матеріал шляхом підготовки та захисту реферату за пропущеною темою занять. Невиконання цієї вимоги є однією з підстав для відмови здобувачу вищої освіти в отриманні семестрового заліку.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає у запровадженні норм чинного законодавства України в освітньому процесі та науково-дослідній сфері правил Кодексу академічної доброчесності Національного університету “Запорізька політехніка” та дотриманні стандартів чесної й високопрофесійної діяльності науково-педагогічних працівників кафедри та здобувачів вищої освіти.

Під час вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти повинен дотримуватися етичних принципів і цінностей академічної доброчесності, при цьому він зобов'язаний з повагою та толерантністю ставитися до всіх членів академічної спільноти. З метою забезпечення довіри до результатів навчання повинен виконувати письмові модульні контрольні роботи самостійно, при цьому не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних занять інших осіб. У разі виявлення ознак академічного плагіату, а також самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману, зазначена робота не зараховується і навчальна дисципліна не вважається зарахованою.

За порушення академічної доброчесності здобувач вищої освіти може бути притягнутий до академічної відповідальності згідно чинного законодавства України.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

- Система дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (Система Moodle) <https://moodle.zp.edu.ua/>;
 - Електронний Інституційний репозитарій Національного університету "Запорізька політехніка" <http://eir.zp.edu.ua/>;
 - Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки університету "Запорізька політехніка" <http://library.zp.edu.ua/>.
-